

njenih nalogah na področju staranja in medgeneracijskega sožitja, zlasti z Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve (v strokovnem svetu, pri pripravi strokovnih gradiv, itd.) in Ministrstvom za zdravstvo (priprava koncepta za delo zdravstvene gerontologije), z obema pa pri pripravi na predsedovanje EU (več strokovnih konferenc). Inštitut redno sodeluje s soustanoviteljico SAZU (Svet za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje, njihova knjižnica je matična dokumentacijska enota Inštituta). Med domačimi znanstvenimi ustanovami, s katerimi je Inštitut intenzivno sodeloval tudi v letu 2007, so Univerza v Ljubljani in Univerza v Mariboru (redna predavanja na dodiplomskem in podiplomskem študiju na Medicinski fakulteti, Fakulteti za socialno delo, Fakulteti za zdravstvene vede in občasno na drugih), Inštitut Jožefa Štefana (demografska konferenca), med nevladnimi organizacijami tretjega sektorja pa poleg že omenjene Zveze medgeneracijskih društev za kakovostno staranje in Socialnega foruma za zasvojenosti in omame še Zveza društev upokojencev Slovenije (Festival za tretje življenjsko obdobje) in Projekt človek (organizacija že omenjene 11. evropske konference terapevtskih skupnosti – EFTC). V tujini ima Inštitut ustaljene povezave z logoterapevtskimi in drugimi organizacijami (npr. Ce.I.S Rim), na novo je bila vzpostavljena povezava z Inštitutom za gerontologijo z Oxfordske univerze.

Pregled dobrih rezultatov dela Inštituta Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje navdaja sodelavce s hvaležnostjo vsem, s katerimi so sodelovali, jih podpirali ali pomagali pri delu Inštituta. Inštitut računa na njihovo sodelovanje tudi v prihodnje, ko na vse ljudi čakajo čedalje bolj zahtevne naloge zaradi staranja prebivalstva. Nanje bo potrebno odgovoriti kakovostno in hitro, da ne prerastejo v težko obvladljiv epidemični javni problem.

Mateja Eržen*

Zveza medgeneracijskih društev za kakovostno starost Slovenije v letu 2007

Od januarja do decembra 2007 je Zveza medgeneracijskih društev za kakovostno starost izvajala temeljni program: »Mreža medgeneracijskih programov za kakovostno starost na področju medčloveških odnosov«, in znotraj njega naslednje programe:

- osebno medgeneracijsko družabništvo s starim človekom,
- medgeneracijske skupine za kakovostno starost,
- skupnostna skrb za ozaveščanje celotne krajevne javnosti,
- ohranjanje prostovoljske kondicije,
- medgeneracijski piknik in
- strokovna ekskurzija.

Člani Zveze so lokalna medgeneracijska društva, ki za to izrazijo željo in podpišejo pristopno izjavo. Lokalna društva so pri svojem delovanju samostojna, Zveza pa jim nudi strokovno podporo in zanje organizira skupne dejavnosti ter enkrat letno izdajo glasila. Skupne naloge potekajo po metodi socialnega managementa. Zvezi vsako leto predseduje drugo krajevno društvo.

Uporabniki našega programa v članicah Zveze so: *celotno prebivalstvo občine*, kjer deluje lokalno medgeneracijsko društvo (posredno se s programom ozavešča celotna skupnost o kakovostni starosti in o potrebnosti priprave nanjo), *aktivni člani društev* – prostovoljci voditelji in prostovoljci

**Mateja Eržen, univ. dipl. soc. delavka, organizatorica mreže medgeneracijskih programov za kakovostno starost pri Zvezi medgeneracijskih društev za kakovostno starost Slovenije*

družabniki, *stari ljudje* (modri člani) – vključeni v naše medgeneracijske skupine in individualno družabništvo, ter vsi ljudje, ki se želijo uspešno pripraviti na lastno starost (podporni člani ter vsi drugi, ki jih ta problematika zanima).

Skupaj nas je bilo konec leta 2007 v Zvezi 272 aktivnih članov – prostovoljcev, 1055 starih ljudi, 90 podpornih članov, kar skupno znaša 1417 članov.

Pogoj za izvajanje osebnega družabništva in vodenje medgeneracijske skupine za kakovostno starost je uspešno opravljeno usposabljanje za družabništvo in vodenje skupine. Star človek se v naše programe vključi na podlagi svojega osebnega interesa.

V letu 2007 je bilo v Zvezo včlanjenih 6 lokalnih medgeneracijskih društev: Medgeneracijsko društvo Upanje Trbovlje, Medgeneracijsko društvo za kakovostno starost Ljubljana, Medgeneracijsko društvo za kakovostno starost Laško, Medgeneracijsko društvo Srečno Zagorje, Medgeneracijsko društvo za kakovostno starost Zreče in Medgeneracijsko društvo za kakovostno starost Komenda. V decembru 2007 sta se Zvezi priključili še dve društvi: Medgeneracijsko društvo za kakovostno starost Vrhnika in Medgeneracijsko društvo za kakovostno starost Ribnica, tako da je sedaj v Zvezi skupno 8 medgeneracijskih društev.

V društvih Zveze je včlanjenih 272 aktivnih članov (brez obeh v decembru priključenih društev), od tega je 136 voditeljev skupin in 172 družabnikov. Nekateri prostovoljci delajo hkrati kot voditelji skupin in kot družabniki, vsi pa so usposobljeni v dveh programih Inštituta Antona Trstenjaka, ter svoje znanje kasneje v okviru Zveze tudi izpopolnjujejo. V letu 2007 je v društvih Zveze delovalo 86 medgeneracijskih skupin, v katerih je bilo v povprečju 9 starih ljudi, in se srečevalo 278 družabniških parov.

Pri družabništvu in vodenju skupine se prostovoljci na podlagi podpisane prostovoljske pogodbe zavezujejo, da bodo pri svojem

prostovoljskem delu upoštevali Kodeks etičnih načel v socialnem varstvu, etična načela pri delovanju programov v krajevni socialni mreži za kakovostno starost, Etični kodeks organiziranega prostovoljstva ter Pravila za vedenje v skupini za samopomoč in družabništvo, s katerimi jih seznani društvo. Hkrati se zavezujejo, da bodo pri svojem delu ravnali po statutu in drugih aktih društva ter s tem varovali ugled društva.

Jedro dela Zveze sta torej oba prostovoljska programa. Vsak *prostovoljec-družabnik* opravi tedensko 1,5 ure druženja z enim starim človekom: 278 starih ljudi krat 52 tednov krat 1,5 ure = 21.684 prostovoljskih ur v enem letu, ki jih opravijo vsi prostovoljci-družabniki (to ustreza 11 zaposlitvam za polni delovni čas). Poleg prostovoljskega dela prostovoljec nameni 2 uri mesečno srečevanju v intervizijski skupini, ter izbirno en dan udeležbi na strokovni ekskurziji, vsaj dveh piknikih, krajših izleti in skupnih srečanjih.

Vsak *prostovoljec-voditelj skupine* v skupini starih ljudi (povprečno 9 v skupini, kar znaša skupaj 777 starih ljudi – članov skupin) opravi tedensko 2 uri, kar znaša: 136 voditeljev skupin krat 52 tednov krat 2 uri = 14.144 prostovoljskih ur v enem letu opravijo vsi prostovoljci-voditelji skupin + ker ima 8 voditeljev po 2 skupini = 14.976 prostovoljskih ur v enem letu, ki jih opravijo vsi prostovoljci-voditelji skupin (to ustreza sedmim zaposlitvam za polni delovni čas). Poleg prostovoljskega dela voditelj skupine nameni najmanj pol ure pripravi na skupino, 2 uri mesečno srečanju v intervizijski skupini, ter ostalim dejavnostim po izbiri, enako kot pri družabništvu.

Star človek je v prostovoljske programe, ki jih izvajajo društva Zveze, vključen 1,5 ure tedensko v srečanje skupine ali družabništvo, 10 ur letno v družabnih srečanjih (vsaj 2 piknika, krajši izleti, skupna srečanja, skupne prireditve).

V program skupnostne skrbi za ozaveščanje celotne krajevnosti so vključeni zainteresirani prebivalci posameznih občin, kjer delujejo lokalna medgeneracijska društva.

Poleg obeh prostovoljskih programov je velikega pomena tudi program ohranjanja prostovoljske kondicije, katerega glavna dejavnost so mesečne intervizijske skupine prostovoljcev. V zvezi deluje 15 intervizijskih skupin. Poleg intervizijskih skupin ter individualnega dela z vsakim prostovoljcem se v okviru tega programa v posameznih lokalnih okoljih izvajajo planinski pohodi, pikniki, družabna in skupna srečanja, ki se jih prostovoljci, stari ljudje in drugi zainteresirani udeležijo na lastno pobudo.

Zveza je v preteklem letu v skupnem sodelovanju z vsemi svojimi članicami izvedla velik medgeneracijski piknik za 200 udeležencev na Debelem Rtiču. Skupnemu predstavitvenemu programu vseh medgeneracijskih društev so sledile različne možnosti medsebojnega spoznavanja, sprehodov, zabave in plesa. Mnogim starim ljudem ta oblika pomeni edino možnost družabnega življenja v vsem letu.

Za vse zainteresirane prostovoljce je Zveza v letu 2007 organizirala tudi strokovno ekskurzijo v Šentjur pri Celju, Rogaško Slatino, Olimje ter Rogatec. Prostovoljci so si ogledali dva domova za stare ljudi - Dom starejših Šentjur ter Pegazov dom v Rogaški Slatini. Letna ekskurzija pomeni nagrado prostovoljcem za njihovo tedensko druženje s starejšimi, bodisi v skupinah ali individualnem družabništvu.

V letu 2007 je dejavnost Zveze sofinanciralo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Fundacija invalidskih in humanitarnih organizacij ter lokalna medgeneracijska društva, ki so člani Zveze. Donacijo v obliki uporabe prostorov in opreme v letu 2007 je prispeval Inštitut Antona Trstenjaka. Še vedno je v Zvezi edina redno zaposlena le ena organizatorica mreže, za polovični čas je bila v letu 2007 zaposlena pripravnica, ostale organizatorke mrež svoje delo opravljajo prostovoljsko.